

Fylkesmannen i Møre og Romsdal

Kartlegging av oppvekstvilkårene for barn og unge

Betre oppvekst - kommunekartlegging

FNs barnekonvensjon vart vedtatt av FN si generalforsamling i november 1989. Norge ratifiserte konvensjonen i 1993 og den blei inkorporert i norsk lov. Det betyr at den har forrang dersom det er motstrid i lovverket. Barnekonvensjonen er på den måten førande for kommunal verksemd. Kommunane må sørge for at rettar som må løysast i fellesskap mellom ulike kommunale tenester til barna sitt beste, blir organiserte slik at samarbeidet fungerer i praksis og støtter opp under Barnekonvensjonen. Fylkesmannen i Møre og Romsdal samarbeider med Møre og Romsdal fylkeskommune om ei kommunekartlegging retta mot barn og unge. Hos Fylkesmannen er satsing på barn og unge organisert som eit eige satsingsområde i strategiplanen; Betre oppvekst. Fylkeskommunen har barn og unge som gjennomgåande perspektiv i fylkesplanen. Betre oppvekst ligg til grunn for spørsmåla til Kommunekartlegginga og er konkretisert gjennom fire strategimål:

sikre medverknad frå barn og unge

betre det fysiske oppvekstmiljøet for barn og unge

betre det psykososiale oppvekstmiljøet for barn og unge

reduere dei negative konsekvensane av sosiale skilnader

Med utgangspunkt i desse strategimåla ber vi kommunane svare på spørsmål som kan nyttast til å analysere levekår og tenestetilbodet til barn og unge i lys av Barnekonvensjonen. Kartlegginga kan kommunen bruke til å vurdere kvaliteten på dei samla oppvekstkåra og til å vurdere samarbeidet mellom dei ulike tenestene som gir tilbod til barn og unge, og familiane deira.

Fylkesmannen ber om at kommunen sender svar på kartleggingen innan 30. september

Her finn du ein utskriftsvennleg pdf av skjemaet.

Om kommunen

Kommune

- Aukra kommune
- Aure kommune
- Averøy kommune
- Eide kommune
- Fræna kommune
- Giske kommune
- Gjemnes kommune
- Halså kommune
- Haram kommune
- Hareid kommune
- Herøy kommune
- Kristiansund kommune
- Midsund kommune
- Molde kommune
- Nesset kommune
- Norddal kommune
- Rauma kommune
- Rindal kommune
- Sande kommune
- Sandøy kommune
- Skodje kommune
- Smøla kommune
- Stordal kommune
- Stranda kommune
- Sula kommune
- Sunndal kommune
- Surnadal kommune
- Sykkylven kommune
- Tingvoll kommune
- Ulstein kommune
- Vanylven kommune
- Vestnes kommune
- Volda kommune
- Ørskog kommune
- Ørsta kommune
- Ålesund kommune

Kontaktperson:

Etternavn

Fornavn

Telefonnr.

E-postadresse

STRATEGIMÅL 1 - Medverknad frå barn og unge (spm 1)

1 Det kan inviterast til medverknad på fleire nivå.

Ytterpunkta er på den eine sida passiv informasjon t.d. i media, til på den andre sida rett til å vere med å fatte vedtak.

a) Kva organ og system har kommunen der barn og unge kan medverke?

b) Kva ordning gjeld for val eller oppnemning av medlemmer til slike organ?

c) Dersom kommunen har slike organ, kven kjem med framlegg til saker og kva saker blir behandla i desse organa?

--

- Medverknad frå barn og unge (spm 2 og 3)
2. a) På kva måte gjer kommunen opplæring til barn og unge som skal delta i ungdomsråd eller andre organ?
b) Korleis følgjer kommunen opp opplæring og organa sin aktivitet gjennom valperioden (jf. t.d. egne mentor- eller fadderordningar)?
3. I plan- og bygningslova er krav og verkemiddel for å ivareta barn og unge sine interesser i den kommunale planlegginga styrka.
a) Korleis sikrar kommunen at barn og unge sine interesser vert ivaretatt i saker etter plan- og bygningslova (t.d. i kommuneplanen sin samfunnsdel og arealdel, i reguleringsplanar og i dispensasjonssaker)?
b) Kommunestyret er pålagt å etablere ei eiga ordning for å ivareta barn og unge sine interesser i den kommunale planlegginga. Korleis har kommunen løyst organisering av denne særskilte ordninga?

- Medverknad frå barn og unge (spm 4-6)
4 Barn og unge skal involverast og ha rett til å påverke saker som gjeld dei sjølve.
a) Korleis har kommunen sikra at barn og ungdom sin rett til medverknad er reell?
b) Kva gjer kommunen for å sikre at alle blir høyrde (for eksempel breidd og mangfald i geografi, alder, kjønn og etnisitet)?
5. I kva grad har kommunen avsett egne ressursar til koordinering av oppgåver og tiltak retta mot barn og unge?
6. Korleis sikrar kommunen at barn og unge blir høyrte når det blir tatt avgjerd i kommunale organ som vedkjem den einskilde?

STRATEGIMÅL 2 - Betre det fysiske oppvekstmiljøet (spm 1 og 2)

1. Korleis sikrar kommunen at prinsippet om universell utforming vert ivaretatt i kommunal planlegging og i det enkelte byggjetiltak, jf. plan- og bygningslova?

2. a) Kva oversikt har kommunen over dei viktigaste lokale utfordringane knytt til fysisk tilrettelegging for barn og unge si helse og trivsel?

b) Har kommunen utarbeidd eller skal utarbeide leikeplassnorm eller reglar om rekkefølge og funksjonskrav i reguleringssaker?

c) Kva system har kommunen for godkjenning av skolar og barnehagebygg, jf. «Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.»?

d) Korleis blir avvik følgd opp med tiltak ?

- Betre det fysiske oppvekstmiljøet (spm 3-5)

3. a) Korleis legg kommunen fysisk til rette for at alle barn og unge kan være aktive ut frå sine egne føresetnader, både i skole og på fritida?

b) Korleis sikrar kommunen areal til fri leik i omgivnader utan særskilt tilrettelegging ?

4. Barn og unge har varierende aksjonsradius og må ferdast mellom heim, skole og ulike aktivitetar. Mange kommunar har utarbeidd trafikktryggingssplan. Korleis legg kommunen til rette for at alle barn kan leike og ferdast trygt?

5. Er det gjennomført barnetrakkundersøkingar, kartlegging av snarveggar eller liknande?

- Betre det fysiske oppvekstmiljøet (spm 6-9)
6. a) Har kommunen planar eller konkrete tiltak som tar i vare barn og unge sitt behov for eit trygt bu-/nærmiljø?
b) Har kommunen tilstrekkeleg tilbod om gode bustader for utsette grupper?
7. I kva grad har kommunen tilrettelagt tilbodet slik at barn og unge med funksjonsnedsetting har tilgang til offentlege bygg, slik at dei kan gjere seg nytte av tilboda på lik linje med andre barn?
8. Har alle barnehagar og skular i kommunen ein plan for korleis krisesituasjonar skal handterast? Korleis heng desse saman med kommunen sin overordna kriseplan?
9. Korleis samarbeider kommunen med frivillige organisasjonar om fysisk tilrettelegging for leik og kulturell aktivitet?

STRATEGIMÅL 3 - Betre det psykososiale oppvekstmiljøet
1. Kva tiltak har kommunen etablert for å gi foreldre informasjon og tilbod om råd eller nødvendige tenester som kan styrke dei i foreldrerolla i alle aldersfasar i oppveksten?
1. a) Spedbarn
b) Barnehage

c) Barneskole
d) Ungdomsskole
e) Vidaregåande skole

<p>- Betre det psykososiale oppvekstmiljøet (spm 2-4)</p> <p>2. a) Korleis sikrar kommunen at tenestene retta mot barn og unge; -samarbeider om å fange opp behov for hjelp, - undersøker, set i gang og evaluerer tiltak for familiar som treng hjelp</p> <p>b) Kva typar tverretatlege kompetansetiltak har kommunen etablert for å sikre samhandling og samarbeid?</p> <p>3. Korleis samarbeider kommunen med frivillige organisasjonar om betring av det psykososiale oppvekstmiljøet? Eksempel på frivillige organisasjonar kan vere idrettslag, Røde Kors, speidarlag, m.m.</p> <p>4. Kva planar og tiltak har kommunen for å førebygge og styrke den psykiske helsa hos barn og unge?</p>

<p>- Betre det psykososiale oppvekstmiljøet (spm 5-8)</p> <p>5. Mange barn og unge opplever å bli utsett for mobbing og krenkande åtferd både fysisk, psykisk og digitalt</p> <p>a) Korleis sikrar kommunen eit psykososialt miljø som fremmer helse, trivsel og læring og førebygg mobbing og krenkande åtferd blant barn både i skole, barnehage og i fritida?</p> <p>b) Har alle barnehagar og skular i kommunen ein handlingsplan mot mobbing?</p> <p>c) På kva måte sikrar kommunen kompetanseutvikling og tverrfagleg samarbeid rundt barnehage- og skolebarnas psykiske helse?</p> <p>7. Har kommunen utarbeidd handlingsplan mot vald i nære relasjonar? Dersom ja - vert desse gjennomgått jamleg og brukt i dei einskilde tenestene? Dersom nei - har kommunen andre system for å fange opp og handtere slike saker?</p> <p>8. Korleis sikrar kommunen at eigne tilsette har god nok kompetanse til å handtere alle former for vald og overgrep retta mot barn, eller barn som vert vitne til vald og overgrep?</p>
--

- Betre det psykososiale oppvekstmiljøet (spm 9-11)

9. Korleis sikrar kommunen at barn og unge i kommunen veit kven dei skal kontakte dersom dei ønskjer å fortelje om vald, mobbing eller krenkande åtferd som har ramma dei sjølve eller nokon dei kjenner?

10. Har kommunen samarbeid med instansar utanfor kommunen når det gjeld vald, mobbing eller krenkande åtferd? Kven samarbeider kommunen i tilfelle med (andre kommunar, frivillige organisasjonar eller liknande) og kva går samarbeidet ut på?

11. a) Kva koordinerende einingar/råd/organ har kommunen etablert for barn og unge som har behov for langvarige og koordinerte tenester?

b) Korleis sikrar kommunen at desse barna får tilgang til slike tenester?

c) Kva viser eventuelle brukarundersøkingar?

- Betre det psykososiale oppvekstmiljøet (spm 12)

12. Nokre av barna og ungdomane barnevernet er kontakt med bur ikkje saman med sine biologiske foreldre. Dei er flytta til fosterheim eller institusjon og har rett til oppfølging frå kommunen til dei er 23 år dersom dei ønskjer det.

a) På kva måte legg kommunen til rette for at dei får naudsynt oppfølging i barnehage eller skole og frå helse-, sosial- eller barnevernstenester?

b) På kva måte sørgjer kommunen for tverrfagleg samarbeid og samarbeid mellom kommunar for å ta vare på rettane til barn og unge som ikkje bur hos dei biologiske foreldra sine?

STRATEGIMÅL 4- Redusere negative konsekvensar av sosiale ulikheter (spm 1-3)

1. Dei sosiale skilnadene i Norge aukar kvart år. Avstanden mellom barn og unge som er inkluderte og dei som er ekskludert ser ut til å samanfalle på fleire område, mellom anna innan helse, økonomi og utdanning

a) Korleis samarbeider dei kommunale tenestene internt for å gi tidleg hjelp til sårbare og utsette barn og unge og foreldra deira?

b) Korleis tar kommunen vare på barn og unge som pårørende i familiar der foreldre/omsorgspersonar er sjuke (somatisk sjukdom, psykisk sjukdom, rusproblem)?

c) Korleis samarbeider kommunen med frivillige lag og organisasjonar som kan bidra til å gje gode oppvekstvilkår for barn og unge som fell ut på grunn av funksjonshemming, svak økonomi, minoritetsbakgrunn?

2. Kva tiltak har kommunen for å hjelpe foreldre/omsorgspersonar, med dette også dei frå andre kulturar, slik at dei kan gi barna sine god omsorg?
3. Korleis legg kommunen til rette for sosial integrering av barn og unge med funksjonsnedsetting, enten fysisk/psykisk, eller på grunn av språkvanskar?

- Redusere negative konsekvensar av sosiale ulikheter (spm 4-7)
4. a) Korleis arbeider kommunen med tilrettelegging og tiltak som fremmer eit godt kosthald, fysisk aktivitet og førebygger bruk av tobakk og rusmiddel blant barn og unge?
b) Korleis sikrar kommunen at barn og unge sin rett til helsetenester blir ivaretatt gjennom helsestasjons- og skolehelsetestetilbod, inkl. tannhelse?
c) Er behovet kartlagt og i kva grad dekkjer tenesta behovet?
5. Korleis sikrar kommunen eit reelt tilbod om habilitering og rehabilitering til barn og unge både innan somatikk, rus, psykiatri og for psykisk utviklingshemma?
6. Korleis fangar kommunen opp barn og unge som treng ekstra oppfølging i barnehage og skole?
7. Kva praksis og utviklingsmål har kommunen for samarbeidet mellom heim og barnehage/skole for å inkludere alle og førebygge utvikling av sosiale skilnader?

- Redusere negative konsekvensar av sosiale ulikheter (spm 8-12)
8. Korleis sikrar kommunen alle elevar sin rett til tilfredsstilande utbytte av opplæringa?
9. Korleis legg kommunen til rette for at alle barn får same mulegheit til å ta del i kunst og kulturlivet og i andre rekreasjons- og fritidsaktivitetar?
10. Korleis arbeider kommunen for å førebygge og å auke gjennomføringsgraden i vidaregåande opplæring allereie i barnehage- og i grunnskoletida?

11. Korleis sikrar kommunen at barn og unge som kjem frå religiøse, språklege og etniske minoritetar får bruke sitt språk og utøve sin kultur i barnehage, skole og fritidsaktivitetar, ev. i samarbeid med frivillige lag og organisasjonar?
12. Korleis sikrar kommunen, at barna sine særskilde behov for hjelp eller tiltak blir vurdert når foreldre søker hjelp?

Tilleggsinformasjon

Andre kommentarer

--